

RIDDERKERK

Bestuursrapportage
Sociaal Domein 2016
Kwartaal 4

Inhoudsopgave

Versiebeheer	2
Betrokken personen	2
1. Inleiding	3
2. Totaal overzicht financieel resultaat	4
3. Werk en inkomen	6
3.1 Inleiding	6
3.2 Ontwikkeling uitkeringsbestand	6
3.3 Re-integratie: werkervaringsplaatsen	8
3.4 Schuldienstverlening en minimabeleid	9
3.5 Financieel resultaat Participatie, Werk & Inkomen.....	10
4. WMO	11
4.1 Inleiding	11
4.2 Huishoudelijke hulp	11
4.3 Hulpmiddelen en – voorzieningen.....	11
4.4 Nieuwe WMO: begeleiding	11
4.5 Financieel resultaat WMO	12
5. Jeugdzorg.....	14
5.1 Inleiding	14
5.2 Jeugdhulp.....	14
5.3 Wijkteams	14
5.4 Financieel resultaat Jeugdhulp	16
6. Knelpunten, klachten en bezwaar	18
6.1 Knelpunten	18
6.2 Klachten	18
6.3 Bezwaarschriften	18

Versiebeheer

Versie	Auteur	Datum	Wijzigingen
0.1	Ward Stadhouders	01-04-2017	Initiële versie
0.2	Ward Stadhouders	13-04-2017	Concept
0.3	Ward Stadhouders	09-05-2017	Definitief

Betrokken personen

Naam	Functie / rol:
Ward Stadhouders	Adviseur
Gerard Bosman	Projectondersteuner
Ada van der Plaat	Schulddienstverlening / Minima
Jeanet van Vliet	WMO
Aagje Meijer	WMO
Robert Ditvoorst	Werk en Inkomen
Jolyn Laurs	Jeugd
Gerben Zegelaar	Jeugd
Rosita Jarbandhan	Financiën
Stefano Navarro	Financiën

1. Inleiding

Voor u ligt de Bestuursrapportage Sociaal Domein Ridderkerk van het vierde kwartaal 2016. De bestuursrapportage kent de volgende onderdelen:

1. Inleiding
2. Samenvatting
3. Financieel resultaat
4. Zorg en ondersteuning (Werk en Inkomen, Wijkteams Jeugdhulp, WMO)
5. Klacht en bezwaar

Er is opnieuw door vele mensen hard gewerkt aan deze rapportage. De bestuursrapportage maakt een belangrijk onderdeel uit van onze bedrijfsvoering. Het leert ons scherp te blijven op waar we staan en wat de ontwikkelingen zijn om zodanig ook samen verder te gaan.

De bestuursrapportage is continue in ontwikkeling om zoveel mogelijk zicht – en inzicht te geven op wat er speelt en het verhaal erachter te duiden. In deze bestuursrapportage zijn dan ook een aantal nieuwe elementen toegevoegd:

- Monitor (samenvatting) sociaal domein
- Indicatoren Jeugdzorg
- Begrippenkader (bijlage 2)
- En een overall vernieuwde opzet (hoofdstukindeling)

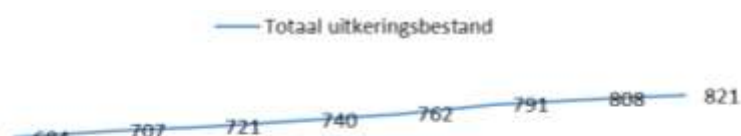
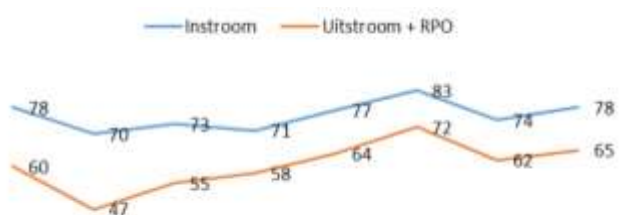
Wij hopen dat u na het lezen van deze rapportage weer een goed beeld heeft van de huidige stand van zaken in het sociaal domein en de realisaties t/m kwartaal 4 2016.

Monitor sociaal domein Ridderkerk 2016

Kosten nieuwe taken WMO en
Jeugdzorg 2016

Totale kosten sociaal
domein 2016

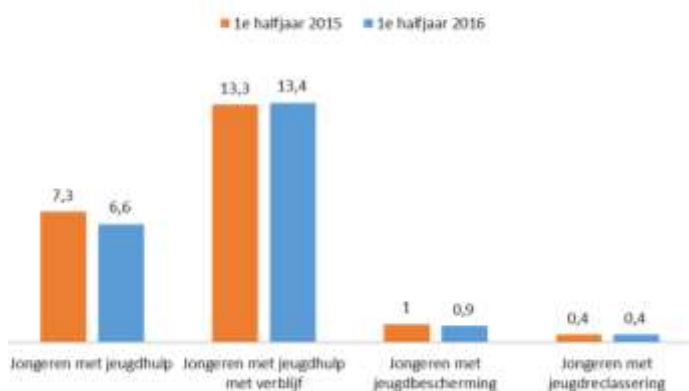

821 personen in de bijstand

Q1 2015 Q2 2015 Q3 2015 Q4 2015 Q1 2016 Q2 2016 Q3 2016 Q4 2016

Q1 2015 Q2 2015 Q3 2015 Q4 2015 Q1 2016 Q2 2016 Q3 2016 Q4 2016

Indicatoren Jeugdzorg Ridderkerk

Bron: CBS

Jongeren met jeugdhulp in % van alle jongeren tot 18 jaar

Jongeren met jeugdhulp met verblijf in % van alle jongeren tot 18 jaar

Jongeren met jeugdbescherming in % van alle jongeren met jeugdbescherming tot 18 jaar

Jongeren met jeugdreclassering in % van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar

1.089
huishoudelijke
hulp

2.464
Hulpmiddelen

318
Begeleiding

2. Totaal overzicht financieel resultaat

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de uitputting van de budgetten in het sociaal domein over de stand van 31 december 2016. We hebben informatie uit onze financiële systemen gebruikt per 08-03-2017.

In deze kwartaal rapportage kijken we terug op het jaar 2016. Waar na vier kwartalen de uitputting op 100% zou moeten uitkomen. Echter als de uitputting ongunstig is (verwachte overschrijding of flinke onderuitputting) wordt dit met een oranje/rood verkeerslicht aangegeven. In de toelichting wordt dan extra aandacht aan de post gegeven. Een onderuitputting (eind 2016) van meer dan 15% of een overschrijding met meer dan 5% is reden om rood licht te geven. Een prognose van rond de 100% uitputting is groen. Alles ertussen wordt met oranje verkeerslicht aangeduid.

Een groene stand eind 2016 hoeft niet te betekenen dat het budget in 2017 toereikend zal zijn. Bijvoorbeeld: wanneer er op basis van de nieuwe verdeelmodellen een korting op de uitkering sociaal domein uit het gemeentefonds plaatsvindt in 2017 en verder dan zal het verkeerslicht bij gelijkblijvend zorggebruik in 2017 op oranje of rood kunnen springen. We hebben in de financiële tabellen steeds de realisatie van 2015 weergegeven, zodat de huidige uitputtingen in het perspectief van vorig jaar kunnen worden geplaatst.

Voordat we de financiële stand op posten binnen de afzonderlijke domeinen jeugdhulp, Wmo en participatie bekijken, geven we eerst de uitputting op totaal niveau van het sociaal domein weer.

2.2 Totaaloverzicht

Totaaloverzicht budgetuitputting sociaal domein (Jeugd, WMO, Participatie) Ridderkerk t/m 31-12-2016

Totaaloverzicht Sociaal Domein	Realisatie 2015	Begroot 2016	Realisatie Q4	Ratio	Risico
Jeugd	€ 7.005.603	€ 7.581.530	€ 7.559.334	100%	
WMO	€ 5.899.745	€ 7.289.211	€ 6.118.632	84%	
Participatie	€ 15.061.143	€ 16.572.600	€ 16.943.416	102%	
Totaal Sociaal Domein	€ 27.966.492	€ 31.443.341	€ 30.621.381	97%	

Begroot na 2e tussenrapportage

Realisatie t/m 31-12-2016

Ratio: Percentage uitputting t.o.v. begroot budget. Bij een gelijkmatig verloop van lasten over het jaar is een ratio-verbruik van 100% gewenst na drie kwartalen.

Risico: Geeft de prognose richting 2017 weer.

Betreft gegevens uit de financiële systemen BAR-organisatie op 7-3-2017.

Toelichting op financieel resultaat Sociaal Domein:

Aan het eind van het vierde kwartaal 2016 is de besteding 97%.

3. Werk en inkomen

3.1 Inleiding

Als we het hebben over werk en inkomen, dan gaat het over de uitvoering van de Participatiewet. Werk en Inkomen is een bestaande taak van de gemeente die nu onderdeel is geworden van het sociaal domein. Daar waar we in het sociaal domein breed spreken voor 2015 over een 'overgangsjaar en leerjaar' gold dit niet voor de bestaande taken van Werk en Inkomen. De Participatiewet is immers niet "geheel" nieuw, hij vervangt de Wet werk en bijstand (Wwb) en is aangevuld met regels om mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen en te houden. Arbeidsbeperkten die nu onder de Participatiewet vallen, konden voorheen een beroep doen op de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) of de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong). Sinds de invoering van de Participatiewet zijn deze regelingen voor nieuwe instroom grotendeels gesloten. We hebben daardoor een bredere doelgroep gekregen.

Vanuit kwetsbaarheid is werk en inkomen een belangrijk thema. Zo definieert het SCP¹ de volgende groepen als kwetsbaar: "mensen die werkloos zijn, laagopgeleid zijn, een laag inkomen hebben of ongezond zijn". Vooral personen die vallen onder de Participatiewet en mensen met stapeling van zorg (multiprobleem huishoudens) zijn volgens het SCP kwetsbaar.

In dit hoofdstuk geven we cijfers weer over de cliënten die vallen onder de Participatiewet, de mensen met een (grotere) afstand tot de arbeidsmarkt. Hierbij maken we onderscheid tussen cliënten met een bijstandsuitkering, cliënten met re-integratie praktijk overeenkomst (RPO) en de ontwikkeling van het aantal cliënten in een re-integratietraject.

3.2 Ontwikkeling uitkeringsbestand

Ontwikkeling uitkeringsbestand	Q4 2015	Q1	Q2	Q3	Q4
Totaal uitkeringsbestand	740	762	791	808	821
Waarvan deel werk / deels uitkering	0	-	-	84	88
Aantal uitkeringen per 1000 leden beroepsbevolking	30	30	30	30	30
Instroom	71	77	83	74	78
Waarvan vergunninghouders	0	6	20	12	12
Schatting uitkeringsgerechtigden vergunninghouders				29	
Uitstroom	50	53	54	55	60
Waarvan naar werk /zelfstandigheid	15	28	17	21	22
Waarvan naar opleiding	1	3	0	3	1
Waarvan naar garantiebaan	3	3	3	3	13
Uitstroom w/z/o/g*	19	34	20	27	36

1 Sociaal en Cultureel Planbureau – Pommer, E., & Boelhouwer, J. (2016). Overall rapportage sociaal domein 2015. Den Haag: SCP.

Uitstroom overige**	31	19	34	28	24
Uitstroom w/z/o/g t.o.v. totale uitstroom	38,0%	64,2%	37,0%	49,1%	60%
Uitstroom w/z/o/g t.o.v. totale bestand	2,6%	4,5%	2,5%	3,3%	4,4%
Re-integratie Praktijk Overeenkomsten (RPO's)	8	11	18	7	5

* Delta heeft betrekking op het aantal cliënten dat is gehuisvest in een psychiatrische inrichting in Albrandswaard. Het kan echter zijn dat er nog mensen staan ingeschreven in Ridderkerk omdat zij daar vandaan komen

** werk + zelfstandigheid + opleiding + garantiebaan

*** In de vorige rapportages heeft er abusievelijk een dubbele aftrek plaatsgevonden van de uitstroom w/z/o/g ter bepaling van de overige uitstroom. Deze cijfers zijn daarom voor de eerdere kwartalen gecorrigeerd.

Toename bijstand

Ook in het vierde kwartaal van 2016 is het uitkeringsbestand toegenomen van 808 in het derde kwartaal naar 821 in het vierde kwartaal (1,6%).

Toename is landelijke ontwikkeling

Landelijk zien we een vergelijkbare stijging van het aantal bijstandsontvangers (1,7%). De stijging is een dan ook een landelijke ontwikkeling². Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is dit voor ongeveer de helft te verklaren door de komst van asielzoekers. Asielzoekers met een verblijfsvergunning kunnen een beroep doen op de bijstand. Daarnaast stijgt het aantal bijstandsgerechtigden volgens het CBS nog steeds als gevolg van landelijk beleid. Sinds de

invoering van de Participatiewet hebben alleen jongeren die volledig arbeidsongeschikt zijn recht op een Wajong-uitkering, waardoor andere jongeren met een handicap de bijstand instromen als zijn onvoldoende inkomen en vermogen hebben. Ook is de Wet sociale werkvoorziening gesloten voor nieuwe instroom en stromen zij de bijstand in. Een andere oorzaak is dat mensen door hogere AOW-leeftijd langer in de bijstand blijven, voordat zij uitstromen naar de AOW. Tot slot wordt sinds 1 januari 2016 geleidelijk de duur van de werkloosheidsuitkering (WW) afgebouwd van maximaal 38 naar 24 maanden, waardoor mensen eerder de bijstand instromen.

In – en uitstroom

In 2016 zijn 312 mensen de bijstand ingestroomd. Dat is meer dan in 2015, toen was de instroom 292. We zien vooral een toename in het derde en vierde kwartaal van 2016. Voor wat betreft de uitstroom zien we dat over heel 2016 circa 222 cliënten zijn uitgestroomd uit de uitkering. In 2015 waren dit in totaal 212 cliënten. Deze uitstroom resultaten zijn over het gehele jaar redelijk constant.

² Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS 28-2-2017). Aantal bijstandsgerechtigden opnieuw toegenomen.

<http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=82016ned>

Uitstroom naar werk / zelfstandigheid en Re-integratie Praktijk Overeenkomst (RPO)

Bij uitstroom zijn cijfers over uitstroom naar regulier werk en snel uitstromen via RPO van belang. Hoewel de arbeidsmarkt in het vierde kwartaal, door minder seizoensgerelateerde arbeid, minder gunstig is dan in het derde kwartaal, is de uitstroom naar arbeid in het vierde kwartaal sterk gestegen, vooral vanwege een forse stijging in het aantal mensen met een garantiebaan. Er is ook een grote stijging in vergelijking met het vierde kwartaal 2015; toen stroomden er 19 mensen uit naar werk, zelfstandigheid en opleiding. De verder ontwikkelde dienstverlening, en het aantrekken van de arbeidsmarkt, dragen bij aan dit resultaat. Het aantal mensen dat bij hun aanmelding direct doorgeleid kon worden naar RPO nam, in vergelijking met het vorige kwartaal, licht af.

3.3 Re-integratie: werkervaringsplaatsen

Als een bijstandsccliënt ontwikkelingsmogelijkheden heeft, wordt er aan de hand van vele criteria (zoals leeftijd, afstand tot de arbeidsmarkt, taalbeheersing, carrièreverloop, gezondheid en gezondheidsbeeld) beoordeeld in hoeverre een werkervaringsplaats haalbaar is. Ook bij cliënten die niet of onvoldoende participeren, wordt beoordeeld wat er (nog) mogelijk is om op enigerlei wijze te participeren

Circa 42 deelnemers werkervaringsplaatsen

Het aantal mensen dat hun positie op de arbeidsmarkt versterkt via een werkervaringsplaats is iets afgenomen. Dat komt mede doordat vanuit werkervaringsplaatsen uitstroom naar de arbeidsmarkt wordt gerealiseerd. Werkervaringsplaatsen zijn belangrijk, omdat hierdoor het perspectief op uitstroom naar de arbeidsmarkt voor deze groep, met een wat grotere afstand tot de arbeidsmarkt, wordt vergroot. Uitstroom naar werk betreft voor ongeveer 40% mensen die langer dan 1 jaar een uitkering hebben ontvangen.

3.4 Schulddienstverlening en minimabeleid

Schulddienstverlening	Q4 2015	Q1	Q2	Q3	Q4
Klantmanagers (intern)					
Nieuwe aanmeldingen	58	41	43	41	33
Doorverwijzing naar partners	34	36	16	12	16
Plangroep (extern)					
Lopende dossiers	346	346	349	346	356
Nieuwe minnelijke trajecten	15	20	12	17	12
Crisisinterventie	15	10	7	5	6
Doorverwijzing naar partners	13	22	17	22	11
Doorverwijzing WSNP*	0	8	14	7	10

Toelichting: () WSNP is Wet Schuldhulpverlening Natuurlijke Personen*

Toelichting schulddienstverlening

Het aantal nieuwe aanmeldingen en het aantal dossiers is vrij stabiel. Naar verwachting zullen er wel trajecten kunnen worden afgesloten die nu vier jaar lopen. Als er budgetbeheer van toepassing is kan een dossier actief blijven. Het aantal nieuwe minnelijke trajecten is aan het dalen.

Aantal aanvragen minimabeleid	Q4 2015	Q1	Q2	Q3	Q4
Afgehandelde aanvragen Bijzondere Bijstand	193	257	166	143	282
Waarvan toegekend	125	175	105	91	214
<i>Toekenningspercentage</i>	65%	68%	63%	64%	76%
Afgehandelde aanvragen Maatschappelijk Participatiefonds	65	170	136	47	75
Waarvan toegekend	59	152	115	37	55
<i>Toekenningspercentage</i>	91%	89%	85%	79%	73%

Toelichting minimabeleid

De uitgaven minimabeleid zijn in heel 2016 flink gestegen en konden worden opgevangen door toevoeging van het budget afschaffing Wtgc. Meer mensen weten de weg te vinden naar het loket. Andere oorzaken kunnen zijn: het bestand uitkeringsgerechtigden is toegenomen en de vestiging van vergunninghouders.

3.5 Financieel resultaat Participatie, Werk & Inkomen

Participatie, werk en inkomen	Realisatie 2015	Begroot 2016	Realisatie Q4	Ratio	Risico
Participatie	€ 4.238.906	€ 4.517.200	€ 4.209.170	93%	Geel
<i>waarvan Wsw</i>	€ 3.670.308	€ 3.478.400	€ 3.405.556	98%	Groen
<i>waarvan re-integratie</i>	€ 568.598	€ 1.038.800	€ 803.614	77%	Rood
Wet Buig (lasten)	€ 9.844.182	€ 10.167.800	€ 10.898.774	107%	Rood
Minimabeleid	€ 693.949	€ 1.492.300	€ 1.532.346	103%	Geel
Schulddienstverlening	€ 284.106	€ 395.300	€ 303.126	77%	Rood
TOTAAL Werk en Inkomen	€ 15.061.143	€ 16.572.600	€ 16.943.416	102%	Groen

Begroot na 2e tussenrapportage

Realisatie t/m 31-12-2016

Ratio: Percentage uitputting t.o.v. begroot budget. Bij een gelijkmatig verloop van lasten over het jaar is een ratio-verbruik van 100% gewenst na vier kwartalen.

Risico: Geeft de prognose richting 2017 weer.

Betreft gegevens uit de financiële systemen BAR-organisatie op 7-3-2017.

Algemeen beeld

Toelichting specifieke posten bij financieel resultaat Werk en Inkomen:

a) Participatie

Dit jaar is er op het gebied van Participatie meer uitgegeven dan in 2015, maar desondanks is er toch een overschot. En zijn er op het terrein van re-integratie goede resultaten geboekt. Ook zijn kosten van het instrument Re-integratie Praktijkovereenkomsten (RPO) ten laste gebracht van de Buig-middelen, omdat daar ook een grote inkomensvoorzieningscomponent aan verbonden is. Dat is echter ook inclusief kosten die beter passen bij uitgaven op het gebied van re-integratie.

Er is een overschot op de Rijksmiddelen voor de Wsw, omdat de ontwikkeling van het klantenbestand gunstiger verloopt ten opzichte van de aannames die gebruikt worden bij de financiering door het Rijk.

b) Wet BUIG

Door een stijging van het aantal klanten in 2016, vallen de uitgaven voor inkomensvoorzieningen hoger uit dan begroot. Deels komt dat door een toename in het aantal jongeren, ouderen, en vergunninghouders die een beroep hebben gedaan op een bijstandsuitkering.

c) Minimabeleid

In 2016 is de Ridderkerkpas ingevoerd en is het gebruik naar verwachting gestegen.

d) Schulddienstverlening

Door een betere screening bij de eerste hulpvraag zijn de werkzaamheden van de partner verminderd. Hierdoor blijft er een deel van het budget onbesteed. De werkzaamheden buiten de externe partner om nemen echter toe zodat er een voorstel ligt om hier meer personeel op in te zetten.

4. WMO

4.1 Inleiding

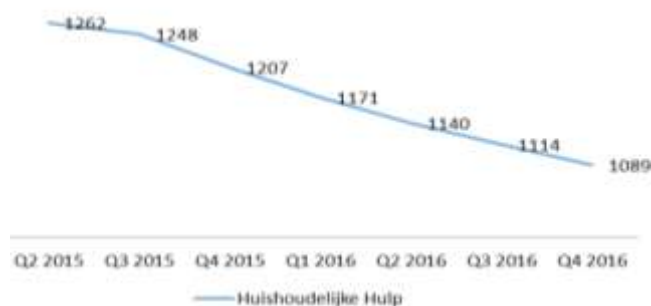
Als we het hebben over Wmo, dan vallen hier verschillende zorgvormen onder. Een deel van de Wmo-taken viel voor 1 januari 2015 ook al onder de gemeente. Dit wordt vaak de 'oude' Wmo genoemd. Hieronder vallen huishoudelijke hulp en voorzieningen op het terrein van 'wonen, rollen en vervoer'

Vanaf 2015 is de gemeente daarnaast ook verantwoordelijk geworden voor begeleiding, persoonlijke verzorging, kortdurend verblijf, dagbesteding en beschermd wonen.

Om te kunnen monitoren wat de beweging is in het sociaal domein en in hoeverre er bijvoorbeeld minder specialistische zorg wordt ingezet, is het van belang om cijfers over cliëntenaantallen te volgen. Daarom staan er in dit hoofdstuk cijfers over cliëntaantallen van de Wmo.

4.2 Huishoudelijke hulp

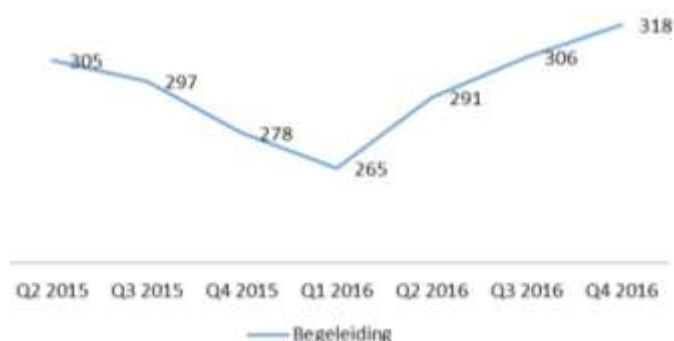
Huishoudelijke hulp was ook vóór 2015 een gemeentelijke verantwoordelijkheid. We zien dat het aantal cliënten wat gebruikmaakt van huishoudelijke hulp ieder kwartaal wat lijkt af te nemen.

scootmobiel. Deze hulpmiddelen – en voorzieningen vielen ook vóór 2015 al onder verantwoordelijkheid van de gemeente. Voor wat betreft het verloop van het aantal voorzieningen en aantal cliënten zien we vooral in het vierde kwartaal een lichte toename.

4.4 Nieuwe WMO: begeleiding

Behalve huishoudelijke hulp en de voorzieningen die onder 'wonen, rollen en vervoer' vallen, bevat de WMO sinds 2015 ook diverse andere voorzieningen. Het gaat daarbij om diverse vormen van ondersteuning en begeleiding, maar ook om dagbesteding. In het tweede half jaar zien we dat het aantal cliënten met een indicatie begeleiding is toegenomen.

4.3 Hulpmiddelen en –voorzieningen

De gemeente verstrekt ook hulpmiddelen en –voorzieningen die bedoeld zijn om verdere achteruitgang te voorkomen en beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie van burgers te verminderen of weg te nemen. Het gaat bijvoorbeeld om een traplift (aanpassingen aan) of een

4.5 Financieel resultaat WMO

WMO	Realisatie 2015	Begroot 2016	Realisatie Q4	Ratio	Risico
Algemene Voorzieningen	€ 207.353	€ 290.300	€ 287.430	99%	■
Maatwerkvoorzieningen	€ 6.260.055	€ 7.558.311	€ 6.388.616	85%	■
Wmo begeleiding*		€ 2.292.411	€ 1.582.795	69%	■
Wmo Huishoudelijke Hulp		€ 3.669.800	€ 3.289.516	90%	■
Wmo voorzieningen overig**		€ 1.596.100	€ 1.516.305	95%	■
Bovenlokale voorzieningen		€ 72.600	€ 24.316	33%	■
Eigen bijdragen	-€ 912.708	-€ 971.300	-€ 794.585	82%	■
Wijkteams	€ 345.046	€ 339.300	€ 212.854	63%	■
TOTAAL WMO	€ 5.899.745	€ 7.289.211	€ 6.118.632	84%	■

Begroot na 2e tussenrapportage

Realisatie: t/m 31-12-2016

Ratio: Percentage uitputting t.o.v. begroot budget. Bij een gelijkmatig verloop van lasten over het jaar is een ratio-verbruik van 100% gewenst na vier kwartalen.

Risico: Geeft de prognose richting 2017 weer.

Betreft gegevens uit de financiële systemen BAR-organisatie op 7-3-2017.

* Onder begeleiding valt: ZIN-begeleiding, PGB-begeleiding, doventolk en ondersteuning mantelzorgers.

** Onder overige voorzieningen wordt verstaan: Vervoervoorzieningen, woonvoorzieningen, rolstoelvoorzieningen, sociale uitkeringen in natura en collectief vervoer.

Algemeen beeld

De post WMO eindigt net als in 2015 met een onderbenutting. Het uiteindelijke overschot bedraagt € 1.170.579, -. Het overschot wordt met name veroorzaakt door een onderbesteding op de post Wmo-begeleiding. Eind 2016 is een onderzoek naar de mogelijke oorzaken van deze onderbesteding afgerond. De gemeenteraad is op de hoogte gesteld van het onderzoek en de maatregelen die getroffen zullen worden om het bereik en de dienstverlening rondom Wmo-begeleiding te verbeteren.

Daarnaast zijn de inkomsten uit eigen bijdragen lager dan begroot. Op de oorzaken van het overschot op de post begeleiding en het tekort op de post eigen bijdragen wordt hieronder nader ingegaan.

a) Algemene voorzieningen

Dit budget is volledig benut. Voor algemene voorzieningen is geen indicatie vereist, maar de voorzieningen zijn wel bedoeld voor de doelgroep die ondersteuning nodig heeft. Ze worden ingezet ter preventie of ter aanvulling aan de maatwerkvoorziening begeleiding of dagbesteding. Ook worden innovatieve projecten hier tijdelijk uit gefinancierd, hetzij als opstartsubsidie, hetzij om te kunnen 'uitproberen' of dit nuttige algemene voorzieningen zijn. Enkele voorbeelden zijn: Inloopcoach GGZ, Buurtcirkel, Buurtman/ vrouw, Het Geheugenpaleis, Project de Buren en het Ontmoetingsplein. In het jaar 2017 zullen ook inwoners- en maatschappelijke initiatieven gefinancierd worden uit deze post.

b) Maatwerkvoorzieningen – Begeleiding

Het beroep op de maatwerkvoorziening Wmo-begeleiding is net als in 2015 lager dan verwacht en begroot. De gemeente Ridderkerk is hier overigens niet uniek in; veel gemeenten in Nederland kennen een

onderbenutting van deze zorgsoort. Recent is een onderzoek naar de oorzaken van deze onderbenutting afgerond, waarin mogelijke oorzaken zijn weergegeven en maatregelen zijn opgenomen om de dienstverlening aan de doelgroep van Wmo-begeleiding te verbeteren en het beroep op deze zorgsoort te vergroten. De gemeenteraad is inmiddels van het onderzoek en de maatregelen op de hoogte gesteld. We verwachten middels één centrale toegang via de wijkteams, het organiseren van casusregie voor volwassenen vanuit de wijkteams en het bieden van lichte ondersteuning aan volwassenen door wijkteamleden de dienstverlening aan -en het bereik van de doelgroep te verbeteren. Bovendien wordt de eigen bijdrage voor Wmo-begeleiding afgeschaft waarmee beoogd wordt de drempel naar deze zorgsoort te verlagen.

Los van deze maatregelen verwachten wij, door de toenemende vergrijzing, de uitstroom uit beschermd wonen en de verscherpte indicatoren voor de instromen in de Wet Langdurige Zorg, dat de doelgroep zal groeien.

c) Maatwerkvoorzieningen - Huishoudelijke hulp

De uitgaven op de huishoudelijke hulp blijven iets achter bij de raming. In 2016 is een impactanalyse uitgevoerd naar aanleiding van uitspraken van de Centrale Raad van Beroep over huishoudelijke hulp. Ook in Ridderkerk heeft dit als gevolg dat het beleid aangepast moet worden en met name de eigen bijdrage regeling bij de algemene voorziening hulp bij het huishouden. Dit kan tot gevolg hebben dat de kosten in 2017 wel stijgen.

d) Bovenlokale voorzieningen

Dit budget is bedoeld voor de volwassen GGZ doelgroep. De (O)GGZ problematiek werd tot voor de decentralisaties vaak door bovenlokale voorzieningen en trajecten bediend, bijvoorbeeld door bemoeizorg beschermd wonen, en maatschappelijke opvang. Dit wordt in toenemende mate een (financiële) verantwoordelijkheid van de regiogemeenten.

Hoewel de uitgaven in 2016 achterblijven bij de raming verwachten wij dit budget wel nodig te hebben voor onder andere de bemoeizorg aan zorgwekkende zorgmijders.

e) Maatwerkvoorzieningen - Eigen bijdrage

De lagere inkomsten uit eigen bijdragen zijn vooral veroorzaakt door het lagere beroep op begeleiding, waar in 2016 een eigen bijdrage voor geheven werd. Daarnaast wordt bij het opleggen van eigen bijdragen altijd bekeken of de zorgvrager ook een andere Wmo voorziening heeft of dat er mogelijk zorg in het kader van de Wet Langdurige Zorg wordt geboden. Dit wordt bij elkaar opgeteld. Dit wordt als eigen bijdrage opgelegd totdat het plafond bereikt is van wat een cliënt kan betalen (berekend aan de hand van het verzamelinkomen).

f) Wijkteams (budget volwassenen):

De inzet van onder meer algemeen maatschappelijk werk en cliëntondersteuning wordt uit deze middelen bekostigd. De uitgaven op deze post laten een onderbenutting zien.

5. Jeugdzorg

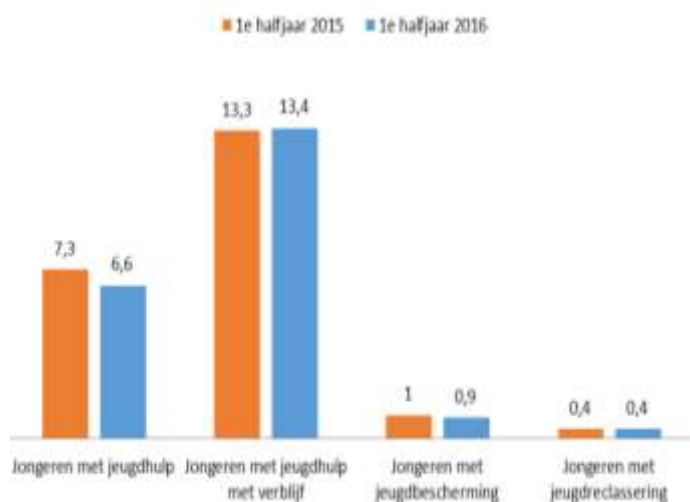
5.1 Inleiding

Als we het hebben over Jeugdzorg dan vallen hier verschillende zorgvormen onder waarvoor een toegangsbesluit van de gemeente nodig is of een verwijzing van een arts. Het CBS maakt onderscheid naar de volgende soorten Jeugdzorg: Jeugdhulp met en zonder verblijf, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering. Onder jeugdhulp zonder verblijf valt bijvoorbeeld begeleiding, jeugd GGZ maar ook dyslexiebegeleiding. Jeugdbescherming en Jeugdreclassering zijn vormen van jeugdzorg die vallen onder bescherming en veiligheid (dwang en drang). Bij deze cliënten worden, in combinatie met ondersteuning, drang en dwangmaatregelen ingezet.

In het algemeen is het doel van de decentralisaties om waar mogelijk eerder en dichterbij zorg te verlenen (in wijkteams) en meer en efficiënter gebruik van maatschappelijke voorzieningen en het eigen netwerk van mensen waardoor het waar mogelijk minder nodig is specialistische zorg (waaronder Jeugdzorg) in te zetten. Om te kunnen monitoren in hoeverre er minder Jeugdzorg wordt ingezet en meer zorg in de wijkteams wordt uitgevoerd, is het van belang om cijfers over cliëntaantallen te volgen. Daarom staan er in dit hoofdstuk voor zover beschikbaar cijfers over cliëntaantallen van de Jeugdzorg. De cijfers over jeugdzorg zijn afkomstig van CBS. Alle jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen zijn vanaf 1 januari 2015 verplicht de gegevens bij het CBS aan te leveren. De cijfers die we hier presenteren over 1^e half jaar en 2^e halfjaar 2016 zijn definitief. Conform CBS vergelijken we cijfers over het 1^e halfjaar 2016 met het 1^e halfjaar 2015 om er bij jeugdzorg sprake is van seizoen effecten. Daarnaast sluiten we aan bij de leeftijdsindeling die CBS hanteert voor jeugdzorg (jeugdzorgtotaal 0 tot 23 jaar), jeugdhulp en jeugdbescherming 0 tot 18 jaar, jeugdreclassering 12 tot 23 jaar).

5.2 Jeugdhulp

Het aandeel jongeren met jeugdhulp in Ridderkerk is in eerste halfjaar 2016 iets afgenomen dan in dezelfde periode in 2015. Jeugdhulp met verblijf komt vaker voor en is in eerste halfjaar 2016 iets toegenomen dan in dezelfde periode in 2015. Het aandeel jongeren met jeugdbescherming is iets gedaald en jeugdreclassering is daarentegen gelijk gebleven.

Bron: CBS

Jongeren met jeugdhulp in % van alle jongeren tot 18 jaar

Jongeren met jeugdhulp met verblijf in % van alle jongeren tot 18 jaar

Jongeren met jeugdbescherming in % van alle jongeren met jeugdbescherming tot 18 jaar

Jongeren met jeugdreclassering in % van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar

5.3 Wijkteams

Een belangrijke schakel in het zorgsysteem rondom de toeleiding naar Jeugdzorg is het wijkteam. Als mensen voor een zorgvraag niet of onvoldoende terecht kunnen bij familie, vrienden of andere mensen in hun

omgeving en ook ondersteuning vanuit bijvoorbeeld welzijnsorganisaties onvoldoende is, kan men in hun eigen wijk een beroep doen op een wijkteam. Medewerkers van de wijkteams begeleiden zelf huishoudens, maar kunnen ook doorverwijzen naar gespecialiseerde zorg en ondersteuning. Zij vormen daarmee een belangrijke schakel in het zorgsysteem als het gaat om het streven naar nabije zorg op maat.

Om te kunnen monitoren welke beweging er gemaakt wordt in het sociaal domein, is het van belang om cijfers over cliënt aantallen te volgen. Dus hoeveel mensen krijgen via het wijkteam zorg en/of worden doorverwezen naar specialistische zorg. In deze paragraaf staan cijfers over cliënt aantallen welke zich hebben gemeld bij het wijkteam en het aantal casussen waarbij inzet specialistische zorg nodig is.

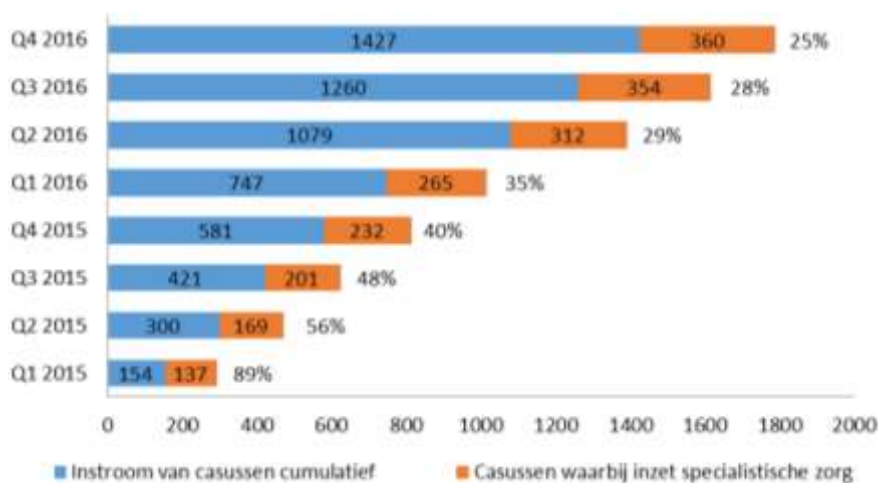
5.3.1 Instroom (wijkteam)

Het aantal meldingen bij de wijkteams laat een stabiel verloop zien. We zien alleen in het tweede kwartaal

een forse stijging. Daar is geen duidelijke verklaring voor te geven los van het feit dat er in deze periode herindicaties hebben plaatsgevonden. Voor wat betreft de afgelopen kwartalen (Q3 en Q4) zien we weer een stabiel verloop waarin het aantal aanmeldingen iets lijkt af te nemen. Deze instroom en hulpvragen kunnen heel divers zijn en leiden niet altijd tot een actieve begeleiding door het wijkteam. We zien dan ook dat het aandeel wat daadwerkelijk in zorg belandt, rondt de 70% blijft. Daarvan

zien we uiteindelijk dat het aandeel casussen waarbij inzet specialistische zorg vereist is, ieder kwartaal lichtjes daalt. Deze verhouding lijkt zich positief te ontwikkelen (Q3 28% naar Q4 25%). In onderstaande figuur wordt deze trend in beeld gebracht.

5.4 Financieel resultaat Jeugdhulp

Jeugdhulp	Realisatie 2015	Begroot 2016	Realisatie Q4	Ratio	Risico
Lokale maatwerk voorzieningen	€ 703.894	€ 849.050	€ 838.956	99%	
<i>ZIN</i>		€ 288.600	€ 557.179	193%	
<i>PGB</i>		€ 560.450	€ 442.508	74%	
Regionale maatwerk voorzieningen (GR)	€ 4.922.893	€ 4.645.897	€ 4.645.897	100%	
Landelijke voorzieningen (via GR)	€ 0	€ 359.383	€ 359.383	100%	
Wijkteams	€ 1.378.816	€ 1.727.200	€ 1.715.098	99%	
TOTAAL Jeugd	€ 7.005.603	€ 7.581.530	€ 7.559.334	100%	

Begroot na 2e tussenrapportage

Realisatie t/m 31-12-2016

Ratio: Percentage uitputting t.o.v. begroot budget. Bij een gelijkmatig verloop van lasten over het jaar is een ratio-verbruik van 100% gewenst na vier kwartalen.

Risico: Geeft de prognose richting 2017 weer.

Betreft gegevens uit de financiële systemen BAR-organisatie op 7-3-2017.

NB: De GRJR werkt met de vlaktaks-methodiek. Dit betekent dat over- en onderschrijdingen in 2016 worden verrekend met toekomstige inleg in de GR (via begroting).

Algemeen beeld

Het algemene beeld voor het vierde kwartaal is dat de uitputting binnen het begrote bedrag voor jeugdhulp blijft. Deze staat afgerond op 100% procent, wat binnen de veilige marge is, maar de uitputting percentages van enkele posten bevinden zich buiten deze marge. Hieronder worden alle posten toegelicht.

Toelichting specifieke posten bij financieel resultaat Jeugdhulp:

a) Lokale maatwerkvoorzieningen

Het gebruik van ZIN en PGB bij lokale maatwerkvoorzieningen laat een stijgende lijn zien ten opzichte van 2015. We zien hier per saldo een verschil van € 135.000 met 2015. Dit verschil is te verklaren door een grote stijging van het gebruik van de Zorg in natura voorzieningen. Het gaat hier om de extramurale trajecten voor jeugdigen met een beperking. Bij deze doelgroep is de instroom bijna altijd groter dan de uitstroom aangezien deze jeugd vaak een interventie vraagt die langdurig van aard is.

Ook voor 2017 is de verwachting dat het aantal extramurale trajecten voor jeugdigen met een beperking zal stijgen. Bovendien geldt dat we vanaf 2017 ook lokaal contracten aangaan met aanbieders van basis-GGZ en dyslexiezorg, die voorheen een financieringsrelatie hadden met de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR). De middelen hiervoor gaan vanaf 2017 niet mee in de bijdrage aan de GRJR maar zijn opgenomen in de lokale begroting. Ook ten aanzien van deze vormen van ambulante hulpverlening verwachten we een stijging de komende jaren die moet leiden tot een afname van duurdere en specialistische hulp. Dit is overeenkomstig onze transformatiedoelstellingen.

b) Regionale maatwerkvoorzieningen

Zowel de budgetten voor de regionale maatwerkvoorzieningen als de landelijke voorzieningen gaan mee in de bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp (GRJR). Aangezien dit een zogeheten bijdrageregeling betreft, is de bijdrage gelijk aan de realisatie. De onderlinge verrekening tussen de 15 deelnemende gemeenten gebeurt volgens de systematiek van de zogeheten vlaktaks. De vlaktaks is de basis voor de inleg in de GRJR en gaat uit van de volgende principes:

1. Iedere gemeente betaalt voor de eigen zorg. Er is geen onderlinge solidariteit tussen gemeenten
2. De afrekening vindt plaats op basis van gefactureerde zorg door de gecontracteerde hulpverleners.
3. Over- of onderschrijding van een boekjaar wordt over een periode van 3 jaar verrekend.
4. Afwijkingen binnen een jaar worden binnen de bestaande begroting van de GR opgevangen.

De onderliggende gebruikscijfers laten zien dat de gemeente Ridderkerk in 2016 iets minder zorgkosten heeft gemaakt dan dat zij aan financiële middelen heeft bijgedragen. Het gebruik van specialistische jeugd- en opvoedhulp is groter dan vooraf begroot. De Jeugd-GGZ, intramurale hulp voor jongeren met een beperking en drang- en dwangmaatregelen via de Gecertificeerde Instellingen blijven binnen de begrote bedragen. Een interessant gegeven is dat in Ridderkerk relatief veel kinderen gebruik maken van gesloten jeugdhulp. Tevens is de inzet van pleegzorg relatief hoog is.

c) Landelijke voorzieningen (via GR)

Deze post betreft een bijdrage aan de GRJR ten behoeve van landelijke inkoop van zeer gespecialiseerde zorg (LTA-zorg). De hoogte van het bedrag is gebaseerd op een percentage dat door de VNG wordt geadviseerd. De realisatie is meegenomen onder 'regionale maatwerkvoorzieningen' in de tabel, omdat de GRJR in haar rapportage gezamenlijk rapporteert over zowel de regionaal ingekochte zorg als de landelijk ingekochte zorg. Tot op heden is deze zorg door de VNG gecontracteerd en hebben we als gemeente geen enkele sturingsmogelijkheid op deze zorgkosten. Door de VNG is besloten dat vanaf 2018 90% van de LTA contracten die van relevante waarde zijn binnen het gebied van de GRJR, zullen overkomen naar onze regio, zodat we in de aanloop naar en vanaf 2018 via de GRJR beter in staat gesteld zullen worden om te sturen op dit zorggebruik.

d) Jeugd- en gezinsteams

Deze kostenpost betreft bijna geheel inkoop- en subsidieafspraken omtrent personele inzet in de wijkteams, die naar hun aard een lineair uitputtingspatroon kennen.

6. Knelpunten, klachten en bezwaar

6.1 Knelpunten

Aantal knelpunten	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016
Jeugd	0	7	1	1	0	0	0	0
Wmo	0	8	6	5	5	4	6	8
Participatie	0	6	1	3	0	0	1	1
Wonen	0	4	2	2	1	0	0	0
Totaal	0	25	10	11	6	4	7	9

6.2 Klachten

Aantal klachten	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016
Jeugd	0	1	0	1	0	1	0	0
Wmo	0	3	3	2	0	1	0	1
Participatie	0	2	1	0	2	1	2	3
Totaal	0	6	4	3	2	3	2	4

Toelichting: Een klacht is een formeel ingediende blij van ontevredenheid over de bejegening

6.3 Bezwaarschriften

Aantal bezwaarschriften	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016
Jeugd	0	0	1	1	0	0	0	0
Wmo	6	6	2	3	6	2	3	2
Participatie	25	14	24	12	17	11	10	19
Totaal	31	20	27	16	23	13	13	21

Toelichting: Een bezwaarschrift is een op grond van de Awb ingediend bezwaar tegen een beslissing van B&W

Bijlage 1: Afkortingen

Wet BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
CIT	Crisis Interventie Teams
GI	Gecertificeerde instellingen
GRJR	Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond
JGGZ	Jeugd Geestelijke Gezondheidszorg
LTA	Landelijk Transitie Arrangement
PGB	Persoonsgebonden budget
RPO	Re-integratie Praktijk Overeenkomst
Wet BUIG	Wet Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten
Wlz	Wet Langdurige Zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wtcg	Wet Tegemoetkoming Chronisch Zieken en Gehandicapten
WWB	Wet Werk en Bijstand
WSNP	Wet Schuldhulpverlening Natuurlijke Personen
WZV	Wet Ziekenhuis Voorzieningen
ZIN	Zorg in natura

Bijlage 2: Begrippen kader

Algemene voorzieningen (WMO)	Een algemene voorziening is vrij toegankelijk. De gemeente doet daarvoor niet eerst een diepgaand onderzoek naar iemands persoonlijke situatie. Denk aan een boodschappendienst.
Bezwaar	Een bezwaarschrift is een op grond van de Awb ingediend bezwaar tegen een beslissing van B&W.
Bijstandsuitkeringen	Uitkeringen op grond van de Wet werk en bijstand (WWB), de Participatiewet, de Algemene bijstandswet (Abw) en de Wet investeren in jongeren (WIJ).
Bijzondere Bijstand	Bijzondere bijstand is een uitkering waarmee extra en bijzondere kosten betaald kunnen worden. Het recht op bijzondere bijstand is afhankelijk van voorwaarden (18 plus, Nederlander of daaraan gelijkgesteld, verblijf in Nederland, onvoldoende inkomen en vermogen). Ook moeten de kosten dringend nodig zijn en niet door een andere regeling worden vergoed.
Cliënt	Een cliënt is een natuurlijk persoon, die ondersteuning ontvangt binnen de WMO, Jeugdwet en/of Participatiewet.
Eigen bijdrage (WMO)	Eigen bijdrage die verschuldigd is voor 18-plussers als men WMO ondersteuning krijgt. Voor maatwerkvoorzieningen via de gemeenten wordt deze door de gemeente vastgesteld, met een wettelijk maximum. De hoogte is afhankelijk van inkomen, vermogen, leeftijd en gezinssamenstelling. Voor kinderen tot 18 jaar kunnen gemeenten alleen eigen bijdragen vragen voor woningaanpassingen. Eigen bijdragen WMO worden geïnd door het Centraal Administratiekantoor (CAK).
Garantiebaan	Garantiebanen zijn bedoeld voor mensen met een arbeidsbeperking die onder de Participatiewet vallen en niet in staat zijn het wettelijk minimumloon te verdienen. Dat betekent: voor alle Wajong-ers én voor alle mensen die op 1 januari 2015 nog op de wachtlijst WSW staan. UWV bepaalt voor mensen die onder de Participatiewet vallen wie voor een garantiebaan in aanmerking komt. UWV bekijkt dan of mensen het minimumloon (WML) kunnen verdienen. Mensen die onder de Participatiewet vallen en (theoretisch) niet het minimumloon kunnen verdienen, komen in aanmerking voor de garantiebanen. Dit is een andere beoordeling dan de beoordeling van de loonwaarde van iemand op een concrete werkplek. Voor de eerste jaren (tot 2018) is afgesproken dat mensen met een Wajong-uitkering en mensen op de WSW-wachtlijst voorrang krijgen. Garantiebanen zijn banen bij reguliere werkgevers (markt en overheid). Er moeten 125.000 van deze banen komen (100.000 bij bedrijven in de markt, 25.000 bij de overheid). Vanaf het 'proefjaar' 2014 loopt het aantal te realiseren plekken jaarlijks op. In 2026 moeten al deze banen zijn gerealiseerd. Komen er niet genoeg banen? Dan kan de regering een quotumregeling instellen. Werkgevers moeten dan verplicht mensen met een arbeidsbeperking aannemen en gaan een heffing betalen voor niet vervulde plekken.
Hulpmiddelen en diensten (type maatwerkarrangement WMO)	Dit is een type maatwerkarrangement. Deze groep bevat de volgende productcategorieën uit de WMO-standaarden: woondiensten, vervoersdiensten, rolstoelen, vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen en overige hulpmiddelen.
Jeugdhulp	Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Onderscheid in

	jeugdhulp met verblijf en jeugdhulp zonder verblijf.
Jeugdhulp met verblijf	In het geval van Jeugdhulp met verblijf verblijft de jeugdige elders. Of anders gezegd, de jeugdige slaapt formeel elders, niet zijnde thuis, in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Dagbehandeling valt daarom onder de categorie 'jeugdhulp zonder verblijf'. Verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de weeks vallen onder deze categorie.
Jeugdhulp zonder verblijf	In deze vorm van ondersteuning verblijft de jeugdige thuis, in het eigen gezin. Of anders gezegd, de jeugdige slaapt thuis. In ieder geval formeel. Het kan zijn dat de jeugdige bij opa en oma slaapt of bij iemand anders, echter dit is dan niet formeel zo geregeld.
Jeugdbescherming	Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Er zijn vijf verschillende jeugdbeschermingsmaatregelen. Het betreffen: <ul style="list-style-type: none"> - Ondertoezichtstelling - Voorlopige ondertoezichtstelling - Voogdij - Voorlopige voogdij - Tijdelijke voogdij
Jeugdreclassering	Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18de met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar
Jeugdzorg	Het geheel van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering dat onder verantwoordelijkheid van de gemeente wordt uitgevoerd volgens de Jeugdwet (2014).
Jeugdwet	Deze wet, die op 1 januari 2015 van kracht is gegaan, heeft tot doel het jeugdstelsel te vereenvoudigen en efficiënter en effectiever te maken. De primaire verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Jeugdwet ligt bij gemeenten.
Klachten	Een klacht is een formeel ingediende blijk van ontevredenheid over de bejegening.
Knelpunten	Een knelpunt is een melding bij de knelpuntencoach van een cliënt van de gemeente over een situatie waarin de cliënt meent dat hij niet adequaat geholpen wordt.
Loonkostensubsidie (Participatiewet)	Dit is een type re-integratievoorziening. De loonkostensubsidie op grond van de Participatiewet is een subsidie die een werkgever krijgt als ondersteuning om iemand in dienst te nemen die een arbeidsvermogen heeft dat langdurig onder wettelijk minimum loon is.
Maatschappelijk Participatiefonds	De gemeentelijke regelgeving voor de verstrekking van tegemoetkomingen in de kosten van maatschappelijke activiteiten voor mensen met een minimuminkomen. Op grond van deze verordening kunnen bijdragen worden verstrekt voor de kosten van maatschappelijk participeren en/of aanschaf/vervanging van gebruiksgoederen. In Ridderkerk is deze regeling vervangen door de Ridderkerkpas en in Albrandswaard door de regeling Meedoen.
Maatwerkarrangementen	Een maatwerkarrangement is ondersteuning binnen het kader van de

(WMO)	WMO2015 geleverd in de vorm van een product of dienst die is afgestemd op de wensen, persoonskenmerken, mogelijkheden en behoeften van een individu. Ook wel specialistische zorg of specialistische ondersteuning genoemd. In de monitor worden een aantal typen maatwerkarrangementen onderscheiden.
Minima(beleid)	Het totaal aan voorzieningen in het kader van Bijzondere Bijstand en Maatschappelijk Participatiefonds
Participatieplaats	Dit is een type re-integratievoorziening. De doelgroep voor participatieplaatsen betreft uitkeringsgerechtigden met een kleine kans op toetreding tot het arbeidsproces ten gevolge van persoonlijke werkbelemmeringen, die daardoor vooralsnog niet bemiddelbaar zijn op de arbeidsmarkt. Participatieplaatsen hebben betrekking op een specifieke vorm van werken met behoud van uitkering, waarbij additionele werkzaamheden onbeloond en in het kader van re-integratie worden uitgevoerd. Daardoor verschilt het van loonkostensubsidie.
Participatiewet	De Participatiewet is een samenvoeging van de Wet werk en bijstand, de Wet sociale werkvoorziening en de Wajong. De wet is gericht op ondersteuning voor een ieder die deze behoeft bij het vinden van (betaald) werk.
Persoonsgebonden budget (PGB)	Een persoonsgebonden budget is een geldbedrag dat aan cliënten kan worden toegekend om zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in te kopen wanneer niet wordt gekozen voor Zorg in Natura (ZIN).
Re-integratiepraktijk overeenkomst (RPO)	In het kader van een publiek-private samenwerking van (o.m.) de BAR-gemeenten met Randstad Uitzendbureau ('Baanbrekend' genaamd) kunnen bijstandsgerechtigden zonder bemiddelingskosten bij een werkgever geplaatst worden. Heeft de kandidaat toch nog wat meer tijd nodig om volledig geschikt te zijn voor de functie, dan kan de kandidaat ingezet worden middels de Re-integratie Praktijk Overeenkomst (RPO) Deze overeenkomst kan ingezet worden voor één tot drie maanden voor kandidaten die meer begeleiding nodig hebben bij het starten in een functie. In deze periode betaalt de werkgever slechts € 8,- per gewerkt uur voor de kandidaat of € 6,- voor jongeren van 23 jaar of jonger.
Re-integratievoorziening	Voorzieningen die door een gemeente worden ingezet, nadat de gemeente heeft vastgesteld dat een cliënt een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt). De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen, waarbij het doel op de lange termijn altijd arbeidsinschakeling is. Het is niet relevant of een voorziening door de gemeente zelf wordt uitgevoerd of dat deze door de gemeente wordt.
Schulddienstverlening	In de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) wordt schuldhulpverlening omschreven als: "het ondersteunen bij het vinden van een adequate oplossing gericht op de aflossing van schulden indien redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, alsmede de nazorg". Spreken we over schulddienstverlening, dan kijken we niet alleen naar de schuldenproblematiek, maar ook naar de oorzaken van de schulden en de problemen die het gevolg kunnen zijn. Er is een verbinding met de andere hulpverleners, en het schuldenprobleem wordt aangepakt in samenwerking met de partners.

Sociaal buurt- of wijkteam	Een multidisciplinair samenwerkingsverband van professionals (en mogelijk niet-professionals) dat zich als doel stelt op integrale wijze hulp te verlenen aan individuen, gezinnen of huishoudens. Het takenpakket van een buurt- of wijkteam kan per gemeente en/of wijk verschillen.
Specialistische zorg (wijkteams)	“Met specialistische zorg”: betekent dat de hulp/ondersteuning niet of niet uitsluitend door gebiedsteam geleverd wordt. Casus blijft in alle gevallen onder monitoring van het gebiedsteam.
Stapeling	Stapeling betreft de samenloop van twee of meer regelingen of voorzieningen in het sociaal domein.
Stapeling sociaal domein	Onder voorzieningen in het sociaal domein wordt verstaan: <ul style="list-style-type: none"> - maatwerkarrangementen die vallen onder Wmo 2015 - Maatwerkarrangementen die vallen onder de Jeugdwet (jeugdhulp, jeugdbescherming en/of jeugdreclassering) - Maatwerkarrangementen die vallen onder de Participatiewet (zowel re-integratievoorzieningen als bijstandsuitkeringen)
Traject (hulptraject jeugd)	Bij de jeugdcijfers wordt een onderscheid gemaakt in (aantallen) jongeren en soms over de (aantallen) jeugdhulptrajecten. Een jeugdige kan één of meerdere hulptrajecten tegelijk doorlopen. Een hulptraject bestaat uit een combinatie van hulpvorm en aanvangsdatum. Omdat een jongere meerdere trajecten tegelijk kan doorlopen, verschilt het aantal jeugdhulptrajecten van het aantal jongeren: het aantal hulptrajecten komt hoger uit. Als een jongere in één periode meerdere hulptrajecten doorloopt met dezelfde hulpvorm dan worden deze trajecten samengenomen. In de cijfers tellen deze dan mee als één doorlopend hulptraject. Dit gebeurt ook als de aanvangsdatums verschillen: het gaat erom dat de hulptrajecten elkaar overlappen. De aanvangsdatum wordt in dat geval gezien als de datum waarop de hulp voor het eerst is gestart, en de einddatum is de datum waarop de laatste hulp wordt beëindigd.
Type maatwerkarrangement (Wmo)	In de gemeentelijke monitor Sociaal Domein worden vier typen maatwerkarrangementen onderscheiden. Dit betreft: hulp bij het huishouden, hulpmiddelen en diensten, ondersteuning thuis en verblijf en opvang.
Type re-integratievoorziening (Participatiewet)	Dit zijn de volgende voorzieningen: tijdelijke loonkostensubsidie, WIW/ID-baan, participatieplaats, loonkostensubsidie (Participatiewet), beschut werk, begeleiding op werkring/jobcoach, vervoersvoorziening (woon-werk), andere voorziening voor arbeidsbeperking en overige voorzieningen.
Uitstroom	Het aantal cliënten dat binnen de gegeven periode stopt met het gebruiken van een dienst of product. Dit geldt voor zowel specialistische, als basisondersteuning.
Vergunninghouders	Asielzoekers met een verblijfsvergunning. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) wijst deze vergunninghouders toe aan gemeenten. Gemeenten moeten hen passende woonruimte aanbieden.
Vervoersvoorziening (woon-werk)	Dit is een type re-integratievoorziening. Als reizen naar het werk door chronische ziekte of handicap lastig is, kan een vervoersvoorziening worden verstrekt. Deze voorziening kan alleen worden ingezet voor personen met een arbeidsbeperking. Als een vergelijkbare voorziening wordt ingezet voor een persoon zonder een arbeidsbeperking dan is er sprake van een overige voorziening.
Verwijzer	De organisatie of persoon die de jongere en/of zijn/haar ouders heeft verwezen naar de jeugdhulp.

Werkervaringsplaatsen	Voor sommige bijstandsgerechtigden is het vinden van betaald werk lastig of nog niet mogelijk. Middels een werkervaringstraject kan een kandidaat met behoud van zijn uitkering (nieuwe) werkervaring opdoen en (nieuwe) vaardigheden en competenties ontwikkelen. Hiertoe worden door de gemeente met bedrijven contracten afgesloten die voorzien in begeleiding en opleiding. Werkervaringstrajecten zetten wij o.a. in bij Opnieuw & Co.
Wet Buig	Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeente. Gemeenten ontvangen een gebundelde uitkering (BUIG) om daarmee de uitkeringen in het kader van de Participatiewet te financieren. Het uitgangspunt hiervan is dat de beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheid bij gemeenten ligt. De Participatiewet kent een budgetteringsystematiek. Dit is een financieringssysteem die zo is ingericht dat het gemeenten moet prikkelen om zoveel mogelijk mensen uit de uitkering en aan het werk te helpen en te houden. De gebundelde uitkering is een ongeoormerkt budget. Een gemeente mag een overschot op het budget vrij besteden, maar moet een tekort op het budget in beginsel ook zelf opvangen.
Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)	Wanneer er wordt gesproken over WMO of de Wet maatschappelijke ondersteuning, dan wordt er gerefereerd aan de wet zoals die op 1 januari 2015 van kracht is gegaan. Deze wet stelt gemeenten verantwoordelijk voor het ondersteunen van de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen.
WSNP	Wet schuldsanering natuurlijke personen (WSNP). Wanneer toepassing van de Wgs niet mogelijk is (bijv. door weigering medewerking schuldeisers) dan kan de schuldenaar (levenslang) faillissement voorkomen door de rechter om schuldsanering op grond van de WSNP toe te passen. De rechter kan schuldeisers verplichten tot medewerking. De rechter benoemt een bewindvoerder die toeziet op de naleving van de verplichtingen van de schuldenaar (terugbetaling, inkomen verwerven, informeren etc.). Na in beginsel maximaal drie jaar kan de schuldenaar dan schuldenvrij worden verklaard.
Zelfredzaamheid	Een index voor de mate van zelfredzaamheid van de bewoners van een wijk of gemeente. De score zelfredzaamheid omvat de samengestelde indicatoren ZelfredzaamheidsIndex en Sociale Uitsluitingsindex. De index is door GGD GHOR Nederland ontwikkeld.
Zorg in Natura (ZIN)	De zorg die geleverd wordt door een zorgaanbieder en waarop iemand aanspraak kan maken volgens de WMO; de zorgaanbieder krijgt de geleverde zorg rechtstreeks vergoed. Een andere financieringsvorm is de PGB.